

DZIENNIK POLSKI

Biurow Redakcji „Dziennika Polskiego”, plac Marjański liczb 6 i 7.
 Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.
 Z przesyłką pocztową w państwie austriackim, rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 3 zł.
 Z przesyłką pocztową za granicą; do całych Niemiec rocznie 30 marek — kwartalnie 12 marek 50 cgr., do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 50 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.
 Rękopisy w Redakcji nie zwraca.
 Telefon Redakcji 171.

wychodzi codziennie niewyłączając niedziel i świąt o 8. rano.

Przedpłatę i ogłoszenia przyjmują w Lwowie

Biurow Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Marjański, liczb 6 i 7, w domu pana Kisełki: w Wiedniu: pp. Haasenstein et Vogler (Otto Maass) M. Dukus; H. Schalek; A. Oepplik; Rudolf Mosse. W Berlinie, Frankfurtu i Kolonii: Haasenstein et Vogler i G. L. Danne; w Hamburgu: Karoly et Liebmann. W Warszawie: Reichmann i Frendler. W Paryżu: C. Adam, Rue des saints Peres 81.
 Ogłoszenia przyjmują się za cenę 6 centów od jednego wiersza drobnym drukiem (petit).
 Prywatna Korespondencja i nekrologi 12 ct. od wiersza. Drobne ogłoszenia po 1 1/2 cts. od wyrazu. Pomieszczenia, sklepy po 1 ct. od wyrazu.
 Reklamy w rubryce Nadsyłane 20 ct. od wiersza.

Niewyraźna sytuacja.

Lwów 12. marca.

Kontury przyszłej izby posłów są już dość wyraźne. Gdyby w ciągu dalszych wyborów uzupełniających, względnie sejmowych, nie miało być zmian, nie będą one zasadnicze i nie zmniejszą w niczem, albo w każdym razie bardzo mało, wytworzonego już charakteru parlamentu. Jak to więc jest ten zarzutywany charakter? Otóż w tem właśnie sok, że na pytanie — mimo, iż na pozór tak proste i jasne — nie ma odpowiedzi i byłobyśmy doprawdy ciekawym poznać tego polityka, któryby się podjął, dać na to pytanie dokładną i niedwuznaczną odpowiedź. Zdaje nam się bowiem, że ów polityk byłby dzisiaj w Przedlitawii unikatem i zasługowałby bezwarunkowo na wyszczególnienie.

Stosunki w państwach, rządzonych konstytucyjnie, są zazwyczaj tego rodzaju, że do ogólnej walki wyborczej stają dwa obozy wielkie; z jednej strony większość, dotychczasowa, z drugiej mniejszość, dotychczasowa opozycyjna. A gdyby nawet, skutkiem szczególnych okoliczności, owe obozy nie były zupełnie jednolite, ale z rozmaitych się składały stronnictw politycznych, czy narodowych, to zawsze jeszcze da się z mniejszą lub większą dokładnością rozdzielić, gdzie są stronnictwa opozycyjna, a gdzie stronnictwa rządowe. Wyszczególnienie to jest o tyle konieczne, że, według niego, stosownie do wyniku wyborów, ocenia się obraz nowego parlamentu; wie się, czy dotychczasowa większość nadal ma pozostać, czy dotychczasowa większość nadal nie pozostanie, czy dotychczasowa większość nadal nie pozostanie, czy opozycja dotychczasowa, dzięki korzystnemu dla niej wynikowi wyborów, nie stanie się większością rządzącą, a nie uchwyci steru nawy państwowej w swe ręce. Tak dzieje się zazwyczaj w państwach o istocie reprezentacyjno-parlamentarnej formie rządu.

W Austrii, względnie w Przedlitawii, wybory parlamentarne nigdy nie odbywały według tego szablonu się nie odbywały, niemniej jednak i tutaj zawsze umiano dokładnie roznieść owe dwa główne obozy w czasie kampanii elekcyjnej. Stosunki partyjne uległy, na pozór przynajmniej, zasadniczej zmianie przed laty dwunastu i wtedy jednak wiadano, gdzie się grupuje większość ministerjalna i jaka będzie mniejszość opozycyjna. Przy odnowieniu izby posłów rady państwa przed laty sześciu, nie było pod tym względem żadnej wątpliwości. Tylko dzisiaj pod tym względem zachodzi wątpliwość. Ani przed wyborami, ani w czasie wyborów, nikt absolutnie nie wiedział, które stronnictwa w utworzyć się mającej izbie poselskiej będą składały większość ministerjalną. Tylko dzisiaj i po wyborach zupełny w tym kierunku panuje chaos. Zastęga w tem przedwzrostem szczególnych i niezwykłych stosunków politycznych i partyjnych, panujących w Przedlitawii, a następnie — osobista zasługa hr. Taaffe'go.

Prezydent ministrów przedłożył cesarzowi reskrypt, rozwijający radę państwa. Musimy w tem miejscu znowu się nieść do analogii z państwami szersze konstytucyjnymi. Kiedyż zazwyczaj w tych państwach rozwiązuje parlament? Zazwyczaj wtedy, gdy sytuacja w nim staje się niewyraźna i gdy skutkiem tego rząd uważa za stosowne, odwołać się do opinii kraju. Wynik wyborów jest wówczas dla radu jasną wskazówką. Jeżeli kraj w większości swojej ma utę, wówczas wyszła do parlamentu większość ministerjalna; jeżeli nie, wtedy stronnictwo rządu pozostaje w mniejszości. W każdym razie wie rząd, jakie ma być jego opozycja, i nie także kraj, jak się to dzieje dzisiaj w państwie.

W Austrii dzisiaj o tem wszystkim ani myśli być nie może i nikt chyba dzisiaj nie jest w stanie powiedzieć, jaki charakter ma wynik dokonanych wyborów parlamentarnych, a to z tej prostej przyczyny, że nie ma jasnej i zdecydowanej większości, która mogłaby uchodzić za wyraz życzeń większości, nie ma ścisłej gra-

nicy między nią a mniejszością opozycyjną. Jeżeli, jak powiadamy, stuna tego spłdnie przetrwał politycznej, panującej w Przedlitawii, to nie mniejsza wina ich większości jeszcze powikłania radę państwa, oświadczył hrabia Taaffe w komentarzach rządowych do patentu cesarskiego, że dotychczasowa większość nie daje dostatecznej podopry rządu, że więc z nią rządzić nie można, że zatem zachodzi potrzeba rozwiązania izby posłów i odwołania się do wyborów. Już to samo było postępowaniem co najmniej oryginalnem, bo hrabia Taaffe oświadczył, że będzie dla swoich rządów szukał nowej większości. Tak nie postępuje rząd konstytucyjny. Gabinet stoi i upada wraz ze swoją większością. Hrabia Taaffe nowej próbuje recepty. Rekwizycje balowe zbrukała więc go wyrzuciła i sprawia sobie nowe — dotychczasowa większość zużyta, więc hrabia Taaffe szuka nowej. To było postępowanie w każdym razie nie zwykłe i nowe.

Byłoby ono jednak jeszcze do usprawiedliwienia, gdyby hrabia Taaffe przed wyborami nie powiedział, na jakiej podstawie pragnie oprzeć swoją większość przyszłą; wówczas wiedzielibyśmy przynajmniej, po wyborach, jak się staną do przysięgi, zaledwie w zarodku budzącej większości ukazał. Prezydent ministrów jednak tego nie uczynił, sztanardem żadnego w czasie kampanii nie rozwinął i dzisiaj nikt nie wie, pod czyją służy barwą. Widać tylko poszczególnych stronnictwa, ofiarując lub wprost narzucając rządowi swoje usługi, ale nie widząc większości, którąby jednoznacznie, i która, wiodąc programową myśl polityczną. Czy sytuacja taka jest wygodna, a co ważniejsza, czy ma w sobie warunki trwałości? To jest pytanie, które naszą delegację szczególnie zająć powinno. Będziemy zapewne wnet mieli sposobność, bliżej nad niem się zastanowić.

Ruskie miscelanea.

(Potwierdzenie naszych słów. — Balaunow, „Rusi Czerwonej”. — Hannibal ante portas! — Bajka o wędrownym rublu — Zbawienie duszy nade wszystko!)

Ostatni artykuł nasz, omawiający na tem miejscu sytuację spraw ruskich w Galicji, powtórzyła *Rus Czerwona* w całej osnowie, składając winę za fakt, tam narządzone — naturalnie na Romanczukowców. Potwierdza ona, że istnienie tak się rzeczy mają, jak podaliśmy, zaprzecza tylko temu, jakoby partja staroruska miała się ku rozbiści. Straciła ona rzekomo tylko jeden mandat, który piastował p. Kowalski, a tego nie można nazwać porażką. Konstatację dalej, że w takim niemal stosunku, w jakim narodowy przywykają do partji radykalnej, — i obóz staroruski znajduje owych proelitów z partji narodowej, a raczej „ugodowców”, czego wymownym dowodem wzrost abonentów na pisma partji moskalfilskiej. Na koniec *Rus Czerwone* przychodzi do konkluzji, że bardzo możliwa jest rzecz, iż sam p. Romanczuk, obaczywszy w wodzem bez armji, przystanie w końcu do radykałów.

Oto koniec, jaki organ partji staroruskiej prorokuje „ugodowcom”. — Obojętnem nam nie jest bynajmniej, czy ugodywcy zasymilują się z partją staroruską, czy radykalną. I jedna i druga jest wrogiem narodowości tak polskiej, jak i szczeropolskiej, a ta druga, zaprawna sosem kosmopolityczny, budzą czy nie gorsza...
 To też jeżeliby taki miał być ostateczny rezultat ugody ruskiej z rządem, to całkiem słuszną być obawy, któreśmy po zgrupowaniu „Narodowej rady” objawili i słuszna była nasza bezstronność w sprawie tej ugody...
 Nie wiemo jest pism u nas tak bałamutnych, jak *Rus Czerwona*, która, jak to już nie raz zaznaczyliśmy, prowadzi zwykłą politykę od przypadku do przypadku. Nie dawno to czasy, kiedy pismo to podniosło i propagowało zawzięcie

rozdział Galicji i jej samoistność, na wzór Chorwacji.

Teraz dzwoni na alarm, albowiem jej zdaniem obecna większość w radzie państwa, składająca się z centralistów Niemców i Polaków, dągotawa przeprowadzić owe plany, według których sejm galicyjski byłby ostatnią instancją ustawodawczą dla spraw krajowych. Równałoby się to — zdaniem *Rusi Czerw.* — klęsce dla ruskich, którzy w radzie państwa nie mają jednego reprezentanta, któryby się o „krzywdy” ruskie upomniał, a Ruś byłaby na pastwę Polakom zupełnie oddana.

Hannibal ante portas! — woła *Rus Czerwona* — i wzywa „Ruską radę”, aby zwołała jak najprędzej wiec jednogłosem, w którejby stanowczo wystąpił przeciw brato-(?)bójczej walce i polityce, i zaprotestował, choćby za protest ten przyszło im odpokutować.

Znaną sprawę rubli agitacyjnych redukuje organ moskalfilski do nie nieznaczących rozmów i opowiada w formie bajeczki, że wchodziła tu w grę tylko jedna trzyrublowka, która niby jeden z szlachty przegrał do drugiego w karty w nocy przed wyborami. Banknot ten — istnie, jak się okazuje, wędrujący — przeszedł następnie drogą zmian w Kóbrze w ręce żyda, który znowu, niby przez bógów podmówiony, aby zdyskredytować kandydata moskalfilskiego, publicznie na rynku stanął z trzyrublowką i wygłaszał, że kto głosować będzie za Kutaczowskim, dostanie rubla.

Rubliwki one wraz z żydem skonfiskował z rynku bobreckiego c. k. żandar, a banknot znalazł się na stole, jako *corp delicti* agnacji moskalfilskiej.

Oto historia „rubla wędrownego” przedstawiona przez *Rus Czerw.* Błogosławiony, kto w nią uwierzy!

Narodna Ceasowyś dowodzi ruskiemu narodowi w ostatnim swym numerze, że po nad wszystkie zdobycze polityczne i ekonomiczne, powinien przekładać... zbawienie duszy.

Korespondencje.

Łondyn d. 8. marca.

(Podróż królowej Wiktorji. — Jenerał Booth. — Jack rozpruwacz. — Plagiatowanie.)

Awantury, jakie wyprawili krzykacze parcyse podczas pobytu nad Sekwaną cesarzowej Fryderykowej, spotkały się tutaj z ogólną aprobatą i spowodowały owacyjne przyjęcie dostojnej podróżniczki, kiedy ta przybyła do Londynu. Tłumy publiczności gromadziły się po drodze, która jechała do Windsoru, wszyscy uchyłali kapelusze, miejscami witano cesarzewą grzmiącymi oklaskami. Prasa angielska do tej pory wybuchy nie może francuskim malarzom, że w Berlinie figurować nie chcieli, obrzuca ich epitetami zacofanych spekulatorów i powiada, że dla pozyskania sobie reklamy urządził z omyślnie całą historję, nie wahając się poświęcić cesarzowej, której raz przyrzekłszy swój udział, potem się cofnął. Rej w tym w tem wszystkim, „*Times*”, wtrąca je w „*Daily Telegraph*”. Ze jest coś w tem, że kryje się tu jakaś zagadka, to nie ulega wątpliwości.

A propos podróży cesarzowej Fryderykowej, godzi się mieć na uwadze, że właśnie królowa Wiktorja, matka jej, wybiera się do Francji. Co będzie jeżeli Francuzi zechcą widzieć w niej nie królową angielską, lecz babkę Wilhelma II? Taką insynuację myśl dzisiejszy *Daily Telegraph*, a ta insynuacja, kto wie, czy nie jest właśnie w związku z całą agitacją i czy nie ma na celu odwieść królowę, jeżeli nie od podróży do Grasse, która jest najpóźniejszą i we wszystkich szczegółach postanowioną i obmyślaną, to od zamiaru wstąpienia do Paryża, jaki to zamiar żywi królowa Wiktorja, która dała się już słyszeć z tem, iż w powrocie z Grasse zabawi w Paryżu dni parę. Czy mam jeszcze powiedzieć, co ludzie mówią? Oto że z Grasse królowa Wiktorja ma ja-

koby po Wielkiej Nocy odbyć pielgrzymkę do polskiego Lourdes. Z wielkim zastrzeżeniem powtarzam to pogłoskę.

Jenerał Booth miał zabawną przygodę. Ten hetman „armji bawiana” odbył świeżo wycieczkę na ląd stały. Był w Brukseli, mówił publicznie i zrobił liaseo; pojechał do Paryża, idem; miał jechać do Marsylii, ale doznawszy zawodu, dał już za wygraną dalszej peregrynacji i zawrócił. Otóż smutno było nieborakowi na drodze z Paryża do Calais i stąd do Dover i pragnął się rozveselić. I ktoś wyobraził sobie wzdziwienie oczekujących na przystani w Dover wzmianczonych podkomendnych wstrząsliwego generała, kiedy tenże, wysiadłszy z okrętu, powitał ich wprawdzie ze łzami wzruszenia w oczach, ale język mu się płał biedaczekowi, a nogi najoczywiej odmawiały posłuszeństwa. Któż opisał ich zdumienie, kiedy spostrzegli, że z tak dostojnych a wymownych ust szanownego generała rozchodziły się poczyna przyjemna i przenikająca woń C₂H₄O=C₂H₄HO, — jak powiadają chemicy?

Ostąpił... Czciogodni zebrałby pijanietki, i powtarzał tylko przez zęby: „dobry trunek na frasunek”. Gdzie, kiedy, jak, czem, w jaki sposób się to stało, nie mogli się dowiedzieć; jenerał był już tenże dnia cały uwiązany w sobie i do wywrzżeń dna nie ujmawiał skłonności. Tyle tylko wiadomo, że nazajutrz kiedy się przebudził, nie umiał na razie dać sobie sprawy czy jeszcze jest w Brukseli, czy też już do Paryża przybył. Zdaje się, że tym razem jenerał przekonał już faktycznie cały świat, gdzie naprawdę już zbawienie...

Te nie jest wszakże najlepsza farsa jenerała. Jak wiadomo, Jack Rozpruwacz zdołał ujść sprawiedliwości i po dziesiątej swej zbrodni, przed trzema tygodniami spiesznie. Co robi w obec tego „jenerał” Booth? Oto oświadcza gotowość odszukania zbrodniarza. „Moja armja — powiada — do najskrytszych, najbrudniejszych siedzib Whitechapel (dzielnica, w której Jack morduje) przenika. Ona go odnajdzie z pewnością, byle jej uczyniono zażąd w danej chwili pomocy policyjnej. Nie uzolniono zażąd temu życzeniu, i słusznie. Ze „armja” jenerała z czciogodnym dowódcą swoim jest w Whitechapel na swoim miejscu i jak u siebie, to nie podlega wątpliwości. Ale żeby miała prawo posilkować się i dysponować policją angielską, ta policja, której każdemu przedstawicielowi z poważaniem rękę się podaje — nie, jenerał” Booth nie rozumie nawet, jakiego gatunku farsę tej policyj zaproponował. Zrobiła jednak kiksa ta policja, arestując majtkę Sadlera, jako domniemanego sprawcę zbrodni. Z góry można było zapewnić, że Sadler, dziś już zresztą wypuszczony na wolność, nie jest tym sprawcą Rozpruwacz nie może być człowiekiem z gminu. Ten kot, ta wyrafinowana kanalia musi być człowiekiem z innej sfery i człowiekiem zamownym. Mójmy nadzieję, że czas to okaże.

Na zakończenie słówko o innej przygodzie i o innej farsie, jaka spotkała szanownego skąd inąd lorda majora Londynu, aldermana Savory. Tę farsę wyplatała mu *Pall Mall Gazette*.

Oto jak to było. Lord major miał w ubiegłym tygodniu orację do studentów w *Polytechnic Institute* na Regent Street. Oracja była bardzo ładna. Lecz co się dzieje: na trzeci dzień *Pall Mall Gazette* podaje tekst mowy pana Savory, a tuż obok w sąsiedniej spalnicie kapezion słynnego mówcy kościelna *Tabernacle*, p. Spurgeon, wygłoszone w r. 1864. I cóż się okazuje? — Oto obadwa przemówienia są identyczne. Nie tu wszakże koniec humoru. Oto wśród ogólnego śmiechu, jaki epizod ten wywarł, znalazł się dziennik, który pogodził obudwu szanownych oratorów, ogłosiwszy tekst przedpotopowego kazania angielskiego biskupa francuskiego Massillona (1663—1742)... Tak więc w dwóch ratach, które dzieło lat 27, krasomówstwo angielskie popełniło plagiat w jednym źródle francuskim. *Shoking!*

„Zmora rosyjska”.

W Droznie nakładem drukarni Glüssa wyaszła w roku bieżącym spora broszura niemiecka, stron 68 in S vo, p. t.: „Zmora rosyjska”. Obecnie widuje ją się bardzo często w oknach księgarskich z dodatkiem, że w Rosji jest zakażenie a. Co autor myśli i chce, to wypowiedział krótko w końcowem zreasumomaniu, które tutaj przytaczamy:

„Kończymy i streszczamy, co się powiedziało w następującem zdaniu:
 Kolos rosyjski ciąży wagą swej masy sam przez się jakoby zmora na drugiej połowie świata. Uciążliwość chroniczna staje się gwałtownem (acute) zagrożeniem przez ferment wewnętrzny i przez zachowywanie się korony rosyjskiej, o ile korona, nieokajając się do coraz szerszego systemu, powiększa przez to naprężenie w progresji geometrycznej i dąży coraz widoczniej do tego, aby wybuch już niemierny skierować na zewnątrz. W razie wybuchu nabój wysadzony spadnie na Niemcy, powibuch potęga Niemiec zaważda akcją i spłonok polityki rosyjskiej. Narod niemiecki może spokojnie wyczekiwać na tę katastrofę i być sobie pewnym, bo przyszłość nie przypadnie barbarzyzmowi, zaprowadzającemu równość po barbaryzm przez nacpanie i obcinanie żywego ciała narodowości na rosyjskim łożu Prokrust. W ten sposób bowiem można tylko niszczyć i zabijać, podczas gdy tylko prawdziwa misja dziejowa przyszłości będzie pania, a misja ta zasada się na humanizm, który indywidualność ochrania i pielęgnuje, uprawiając je do dzieła kulturowego w miarę sił i zdolności każdego narodu. Tymczasem zaś niech naród niemiecki pamięta życiowie a ciągłe o meczonęj braci swojej nadbałtyckiej, niech jej okazuje współczucie i ten noc ucisku jej rozjaśnia. Idąc przeciwz za nasza proba, niech naród niemiecki nie ogranicza się w tych sympatiach na samych tylko rodowitach Niemców w prowincjach nadbałtyckich, ale niech obejmie sercem swoim wszystkich, co w ziemach bliźszych jest swojskim i zadowolnionem, Estofczyjski i Łotyszcie to ziemia tak już sprawiona, że na niej silny posiew niemiecki obfity a wdziczny wyda owoce.”

Ostatnie zdanie charakterystyczne i aż do zbytku otwartości posuwające. Wypowiada ono po prostu: trzeba, żeby Niemcy zabrali prowincje nadbałtyckie całe i kraje z niemiecką i niemiecką ludnością przyłączyli do swego cesarstwa, bo Niemcy tamtejsi już są Niemcami, a reszta mieszkańców już też przez baronów nadbałtyckich dobrze podniemczona, krótka więc z nią będzie robota, a zniemczą ją się zupełnie. Widzimy więc, w co się obraca ów wniosek humanitaryzm, prawicowy w poprzednim ustępie o szanowaniu i pielęgnowaniu indywidualności narodowej, aby mogła w miarę sił i zdolności sobie przetrzymać, pracować wspólnie nad dziełem kulturowym całej ludności.

Ale zobaczmy zaraz, jak też autor przytych po świecie i po ludziach, po narodach i ich rządach i czy umie być sprawiedliwym dla wszystkich.

Poczyna on broszurę swoją od zwrócenia uwagi na polityczne naprężenie, które od roku panuje w Europie, a większe jest, niż bywało nawet w czasach Napoleona. Wtedy się wychodziło z jednego punktu, obecnie wszędzie nagromadziło się materiałów zapalnych i wybuchowe, które w bylekolijny jakimś niedziej laza iskerka zapalić i do eksplozji doprowadzić może. Pokojowe mamy od tronu i z mównic sejmowych to czyste błaśmactwo, jak niem bywać sto i monometr przy kotłach parowych. Niby to pokazuje nacisk normalny, gdy tymczasem narzuca zbytecznie para z lada skazy w ścianie dzieiwo wyrwywa i wybuchem niszczy w koło. To nieznośne położenie uczuwać szczególny Niemcy. Rzeczą ta ma być tak znana i jasna, że jej autor dozwodzić nie myśli. Zastanawia go przecież, że Niemcy doszedłszy do nieznannej potęgi,

ZŁOTOBRODY EMIR.

POWIEŚĆ UKRAIŃSKA.
 NAPISAL
 STAN. WIGURA.

(Ciąg dalszy).
 Emir, zdawało się, nie troszczył się o nie. Prowadził życie pełne poezji i niczem nieokielzanej swobody. Tylko nie było k mu w duszę zajrzeć, myśli odgadnąć, a on głębin swoich nie odkrywał przed nikim.
 Po całodziennym musztrze, którą wszyscy traktowali jak rozrywkę, przywykając do niej bezwiednie, Emir nad wieczorem wracał do swego namiotu.
 Przed namiotem czekał na niego wielki dywan perski, rozłożony na zie i, w samym środku stołek niziutki z przyborem do kawy, na uboczu mniejszy nieco, na którym leżały się długie turkackie cybuchy.
 Emir z siadał przy swym stoliku wprost na dywanie, nogi podgwałszy pod siebie, a Sokol nalewał mu kawę i fajkę nałożoną podawał. Zrobiwszy swoje, usunął się na bok. Emir siedział samotny pod gołym niebem, paląc fajkę, pijąc kawę i milcząc. Wtedy na okół cisza była muśna. Nikt z służby nie pokazywał się, ażeby się panu nie naraził. Znano już to zamówienie grafa i pilnie przestrzegano spokoju Niekiedy przywoływał do siebie Witorta i grać kazał — ale czegoż rządziej.

I teraz sam siedział z filiżanką kawę na stoliku, z cybucychem w ustach i wzrok ukłwł w beznier stepowy. Długo tak siedział. Późno już było. Od Humana książę powstał wielki, jasny, złotosrebrny i podnosił się do góry wśród własnej jasności. Gwiazdy nie ustępowały z drogi. Jedne gasty, inne migały blade, a on świecił srebrnymi promieniami rzucał na ziemię, oświecał wszystko fantastycznym światłem i wszystkiemu, czego się to promienie dotknęły, nadawał, zda się, kształty, ruchy życia.

Emir w oświeconą ciszę stepu patrzył zamyślony, rozmarzony może.
 Wzrok jego tonał w oświeconej przestrzeni, jakby tam myślał szukał kogós, lub gonił. Grzbietem pochylających się leucich traw, na jasnym le zdawało się, że przebiegały olbrzymi jakis. Wsunąwszy się nagle, niby z pod ziemi, pedziły cicho, samo ciche i tajemnicze, mieniące się tylko od srebra — i nikły tak samo niewiadomo gdzie, jak nie wiadomo skąd przyszły... Po ziemi ściełają się albo wielkie cienie, albo smugi ściełającego po wierzchołkach traw światła, rozgastały się do wierzchołków rozmiarów, łaczły się z innymi, albo rozpryskiwały się na miliardy promieni. Cisza panowała pogłębiająca, gładka, pełna smutku i poezji, pełna złudzeń. Zdawało się, że step rościł fantastycznymi znakami, które niewidzialne, niepochwytne otaczały człowieka swymi przejrzystymi ciałami, wkładaly mu się do duszy, do myśli i dostarczały go do wrażeń i uczuć niezwykłych.
 Przez te cisze wielką co chwila przepływały echa wycia zgłodniałego wilka, które płynęły potężnymi, rosy, odbijały się z wszystkich stron i uderzały wreszcie o ucho, niby odgłos pędzącej gromy piekielnej muzyki. Do wtróń echem wycia słychać było szczekania zwolających

się lisów, lub cichy i złowieszczy szelest skrzydeł sępów, na daleki żer leacących.

Emir siedział nieruchomo, zamyślony, nie świadomie dostrzegał otoczenia.
 W tem dźwięk ludzki od stepu ucho jego uderzył.
 Podniósł głowę i w ciszę jego wstuchał. Tak, to był głos ludzki. Słuchał jeszcze... śpiew...

Wzrok jego w świetlaną przestrzeń wyteżył się — ale tam nikogo nie dojrzał. Jakiegoś cienia tylko kołotały się na ziemi.
 Śpiew tymczasem stawał się wyraźniejszym. Emir bystrym słuchem łowił wyrazy... dźwięki... wreszcie złożył się przed nim cały frazes muzyczny i wyraźnie słyszana piosenka:

Oj misiacu, misiaczku
 No świty nikomu,
 Tylko monu mylenikom
 Jak ide do dny!
 Świty jemu w den i w noczy
 I rozhanaj mary;
 A jak przyje mi mylenij
 To zajdy za chmary...
 Oj misiacu, misiaczku!
 Zjadły za komoru,
 Niechajże ja z moim myłym
 Truskij pohowat...
 Emir porwał się na równe nogi, jakby go siła niewidzialna wysadziła do góry.
 — Ona! — zawołał.
 Głos jego był zgnębiony, głuchy, jakby się z głębin nieżywych wydobył.
 Śpiew ustał.
 Graf w ręce klasnął, kazał podać konia natychmiast i wskoczył na siodło i jakby go siła jakaś potężna gnała, w kierunku słyszanego głosu poleciał.

Nie zdziwiło to nikogo, nikt też się nie domyślał, jaka siła w step grała popędziła.

Stuchającemu stepenki Emira, zdało się, że ktoś jęczy, ktoś płacze; te jęki nie słyszane, te zale nie wypowiedziane uderzały w serce jego siła magnetyczną, której oprzeć się nie zdołał.
 Poleciał w step i zniknął.
 Krótka chwile słychać było tętnienie kopyt końskich. Ustało potem — i znowu wszystko do dawniej ciszy wróciło. Namioty wyglądały niby spać w promieniach światła i wszystko spało w okolo.

Emir w step otwarty wjechał, nagle konia wstrzymał. Spozstrzegł wyraźnie, że na trawie położył się jakiś cień olbrzymi, który poruszał się wolno.
 Skierował ku niemu konia. Cień sunął się powoli, a obok niego wyraźnie narysowała się postać jeźdźcy bez czapki.
 Zbliżył się ku sobie, jakby się zmierzyć mieli.
 Emir pistolet z ostry wydobyl i w pierś jeźdźcy skierował.
 — Stój! Strzeł! Kto tu?
 — Ja... — odezwał się głos cichy.
 Emir pistolet wetknął.
 — Niech pan strzela... może i lepiej będzie... W głosie tym czuć było ból i rezygnację.
 Owym jeźdźcem była Hanusia. Graf poznał ją po głosie.
 Złość go jakaś dziwna dla tej dziewczyny opanowała.
 Zbliżył się ku niej i porównał się z koniem, Czuj, że mu serce mocniej bije.
 — Cóż ty robisz tutaj? — zapytał.
 — Po chleb przyjeżdżam...
 Emir nie mógł przychyl się odgadnąć.
 — Jako — po chleb? A Maksym ci nie daje?

— Nie chcę iść do *aida* — odrzekła stanowczo z pewną zacietoczoną i dumą.
 Domyślał się, że coś zaszło.
 — A tutaj ktoś ci chleb daje?
 — Kto da, to wezmę... a nie dadzą, to się obejda, a do *aida* wracać nie chcę...
 — Dla czego?
 — Wolę tu siedzieć...
 Spojrzała mu w oczy. Spojrzenia ich spotkały się. Emir dopiero teraz dostrzegł, że Hanusia była chuda, blade, wynędzniała, jakby ją nie tylko głód morzył, ale gorsza od głodu — zgryzota.
 — Może ci źle u *aida*? — zapytał z pewnym współczuciem.
 — Dobrze było... ale teraz źle.
 — Krzywdzą cię?
 — Nie.
 — Dla czego źle?
 — Chcą wywieść... — odrzekła ledwie do słyszalnym głosem.
 Dźwięk tego głosu trącił w nim jakąś strunę pokrewną.
 — Dokąd w?
 — Albo ja wiem... ale teraz źle...
 Poczaj odgadnąć przyczynę.
 — Czymś dławisz?
 — Mówili i nie mówili... Mówili, że trzeba ciotkę odwieźć, ale w duszy co innego było.
 Domyślał się, że kilkarazowe spłonkanie się jego wpadło w oczy staremu, więc pragnie usnąć przed nim dziewczęcinę.
 — A ty nie chcesz jechać?
 Nie! — odrzekła stanowczo. — Jak mam ginąć, to niech na tym stepie zginę...
 (Ciąg dalszy nastąpi.)

obojetnie patrz na losy i położenie swoich braci poza granicami rzeszy niemieckiej, a szczególnie na braci Niemców w prowincjach nadbałtyckich, którzy w śmiertelnych są zapasach z brutalną rasyfikacją. W Niemczech ledwo niektórzy uczeni, religijni i kościelnie usposobieni, zajmują się tą sprawą i los Niemców nadbałtyckich wielkiej swej obojętności przypominają.

Wcale inni sympatjami cieszyli się w Niemczech Szlezwińczycy, choć im wiary nie wydzierano, później zaś i Alzaicy z Lotaryngczykami. Autor zastanawia się nad powodami tego zjawiska, które znaj uje w odcieraniu tej niemieckiej kolonii od reszty ziem niemieckich w braku łączności w dziejach wypadkach i nieobecności dalekiej kolonii podaniami, legendami i literaturą niemiecką. Tak przecież dłużej być nie powinno! Honor i obowiązki narodowy rozkazują rozgorzeć w sercu dla nieszczęśliwych ofiar brutalnej rasyfikacji i gniewem się zapalić przeciw sprawcom. Tego wari są Niemcy nadbałtyccy! Siedemset lat wytrwali w odciecinu od całości, a odrębność swoją narodową zachowali w czystości i żywej świadomości. Podnieśli nawet Estonów i Lotyszów, czego dowodem ma być to, że ci właśnie w niemieckich panów swoich się oglądają, co pokazuje, że im niemieckości zazdroszą, jak plebejusz zazdrości arystokracji wyższego stanu i dla tego właśnie najbardziej na arystokrację się obraża. Dowód zaiste szczególniejszego rodzaju! Niemcy mimo polskiego osiedlenia i rosyjskiego spustoszenia, byli i są tam krzewicielami kultury, są owym *spiritus reagens*, który podsyca i kierunek nadaje życiu wszystkich tamtejszych mieszkańców.

Sity żywności Niemców w tamtych prowincjach dowodzi najlepiej zawziętość rosyjska, jadem i śmiercią na nich zjeżdża. Nie zadowolono się tak zwaną reformą administracji, szkolnictwa, policji i sądów, gdy żywioł niemiecki usunięto z każdego wpływowego miejsca, aby przez to znaczenie Niemców zniweczyć; ale silą się na zgniecenie egzystencji żywiołu niemieckiego, jak tego system szkolny niezbieżnie dowodzi. Odebrano najprzód niemieckim zakładom prywatnym prawo do wystawiania świadectw, jakkolwiek wiary i znaczenie mających a gdy to jeszcze prywatnych zakładów szkolnych nie zabito, zarządzono rasyfikację przymusową. Prócz tego ograniczają i kładą trudności wychowaniu i nauce domowej w rodzinach, do czego się zrozpaczone rodziny zabierają z konieczności, choć wiedzą, że to rzecz trudna i niewystarczająca. Widoczna więc z tego, że moskwiemy dąży do usunięcia niemieckiego wychowania i niemieckiej oświaty, aby zakazać żywotne źródła dla niemieckiej narodowości i plemie to w ziemach tamtejszych wyniszczyć i wygabić. W takim postępowaniu objawia się wyrafinowana nienawiść. Wyteżenie nadzwyczajne tej nienawiści i niesłychane wyszukiwanie okrutnych środków, aby ofiary zniszczyć i zetrzeć, to pochodzi z ukrytej, ale niepokonanej obawy, że ofiara ta mimo okucia i poniewierania, mogłaby się jednakoże podnieść i zatrzymać, a więc — *écraş s'infame!* Dla cierpiących niewinnie, czy może być większy honor i większe uznanie?

Tak pyta autor, ale i my, którym wszystkie te jego wywody ciągle na myśl przywołują francuskie *tout comme chez nous*, mamy wielką ochotę westchnąć, zapłakać i zapytać autora, czy on nie słyszał nigdy o tem, że nie sami Niemcy nadbałtyccy i nie w samej Rosji tylko doznają takiego losu? — woła nader trafnie *Da. Poin.*

Autor powiada dalej, że Rosja godzi w niemieczność, bo jednym dla niej ratunkiem wybuch na zewnątrz, a to zewnątrz może być tylko za granicę ku Niemcom.

W tem przecież jeszcze coś, choćby pozór tylko, jakiejś logicznej, a politycznej potrzeby. Ale co usprawiedliwia los Polaków i system szkolny pruski w polskich prowincjach, który autor broszury tak traktuje współpisał? Nie pojmuje autor, dla czego ta obojętność na losy Niemców nadbałtyckich u narodu i rządu niemieckiego? My mu damy odpowiedź!

Nie można przecież potępiać i głośno wytykać tego, złem to nazywając, w czym się samemu tkwi po uszy. Prawa do upominania się o sprawiedliwość nabiera się przez pełnienie sprawiedliwości. Nadbałtyczanie niemieccy cierpią za Nadwiślań i Nadwarcian wraz z Nadodrzanami polskimi. Niedościgłe, ale sprawiedliwe są sądy Boskie!

Galie. towarzystwo gospodarcze.

Komitet galicyjskiego towarzystwa gospodarczego ogłosił obecnie sprawozdanie ze swych czynności za rok 1890 które przedstawione zostają walnemu zgromadzeniu.

Ze sprawozdania tego dowiadujemy się, że subwencje, uzyskane na cele towarzystwa w roku 1890, przedstawiają następujące cyfry: Subwencje państwowe: w dziale naukowym i statystyki 7550 zł. w dziale chowu zwierząt, produkcji roślin i wystaw 21.950 zł., razem przeto subwencje rządowe wyniosły w roku 1890 kwotę 29.500 zł. Subwencje krajowe wyniosły w roku 1890 kwotę 6240 zł.

Subwencję, wyznaczoną na wykłady rolnicze dla właścicieli ziemskich towarzystwa w ten sposób, iż udzielił towarzystwu kółek rolniczych 1200 zł., zjednoczonemu towarzystwu dla pszczelnictwa i ogrodnictwa 490 zł., na urządzenie wędrownych wykładów o uprawie i wyprawie lnu 290 zł. Subwencja, wypłacona zarządowi kółek rolniczych, została użyta podobnie, jak w latach poprzednich, na odbycie lustracji gospodarstw właścicielskich, połączonych z odpowiednimi pouczeniami. Czynność ta została poruczoną lustratorom pp.: Wiśniewskiemu, Gawreckiemu, Szybińskiemu i Biedroniowi, ogółem widzono w ten sposób 171 gmin.

Działalność, z pomocą subwencji ministerjalnej podjęta, skierowaną była ku zebraniu i zestawieniu dat z dziedziny statystyki rolniczej, uznanych za potrzebne przez ministerstwo rolnictwa. Komitet przedłożył ministerstwu następujące prace:

a) Dodatkowo do wykazu zbiorów z roku 1889, przedłożył komitet szereg uwag, rzucających bliższe światło na ilość i jakość zbioru poszczególnych ziemioplodów.

b) Zbiór wykazów z cenami targowemi ziemioplodów, praktykowanymi w ważniejszych punktach handlu zbożowego we wschodniej części kraju.

c) Wykaz z zestawieniem dat, odnoszących się do produkcji owoców w roku 1889.

W ciągu wiosny, lata i jesieni, aż do końca października 1890 zbierał komitet, jak w latach poprzednich, periodyczne doniesienia o stosunkach atmosferycznych, o postępie i stanie zasiewów, z kolei o rezultacie zbiorów i na podstawie tych doniesień składał ministerstwu co dwa tygodnie w zwięzłej relacji.

Komitet podnosi w swem sprawozdaniu, jako fakt pocieszający, iż w ciągu ostatniego roku wzrosła dość znacznie zastęp współpracowników w sprawach statystyki gospodarskiej.

Mając na względzie częste zgłoszenia właścicieli obór prywatnych, dotyczące prowadzenia była kryminalnego, jak również ze względu na potrzebę zmiany rozporządzeń w niektórych oborach zarodkowych, subwencjonowanych i pełnej półkwi, powziął komitet myśl zajęcia się zakupem rozplodowego bydła za granicą, aby tym sposobem ułatwić interesowanym nabycie dobrego materiału do chowu. Informował się też komitet o cenach tego rodzaju bydła rozplodowego w Szwajcarii, a gdy otrzymał wiadomości, iż są one wyższe, niż w innych krajach, a za doborem rozplodników w wieku mniej więcej rocznym od 1200 do 2000 franków, zawiadomił o tem wszystkich zamawiających, którzy na opust z subwencji liczyć nie mogli i zapytał ich, czy wobec takich warunków nie odstąpią od zamiaru sprowadzenia bydła. Gdy atoli przeważna liczba zamówień potwierdzona została, postanowił komitet wysłać za zakupem bydła rozplodowego do Szwajcarii i Oldenburga komisję, do której wybrani zostali pp.: Jan Breuer referent, Adam Konopka inspektor i Feliks Sandor inspektor chowu bydła przy Towarzystwie rolniczym krakowskim.

Komisja w podróży swej zatrzymawszy się w okolicy Salzburkiej celem zakupu 2 buchajów rasy pinzgaukiej, udała się do Szwajcarii, stamtąd zaś wprost do Oldenburga.

W dalszym ciągu swego sprawozdania omawia komitet sprawę wystawy bydła rogatego we Wiedniu 1890 roku i odznaczonych wystawców galicyjskich.

W złotej księdze gospodarstwa i leśnictwa w Austro-Węgrzech, wydanej z okazji powszechnej rolniczo-leśnej wystawy we Wiedniu 1890 roku, podana jest ocena naszej wystawy, a wypowiadane tam słowa: „że jakkolwiek trudne miała Galicja zadanie, wstępując w szranki współzawodnicze po wystawie bydła z Czech, Moraw i Śląska, to jednakowoż świetnie się z niego wywiązała”, świadczą o uznaniu, jakie kraj

nasz w tej galei gospodarstwa zyskał, co wobec tego, jak wiele pozostało nam uczynić, aby stało i trwało źródło dochodów z ulepszonego chowu osiągnąć, niechaj będzie zachęta do dalszej wytrwałej w tym kierunku pracy.

Wnioski p. Juliusza Frommła, z dodatkowym wnioskiem p. Aleksandra Raciborskiego, dążące do ujednostajnienia ras bydła w kraju i dążące w tym celu ustawy, rozstał komitet w myśl uchwały rady ogólnej Towarzystwa gospodarczego z roku 1890, wszystkim oddziałom z prośbą o dokładne ich zbadanie i przedłożenie opinii. Nadto postanowił komitet zwołać na naradę ze stosunkami kraju dobrze zobowiązanych gospodarzy i hodowców bydła, aby w tej samej sprawie zasięgnąć ich zdania. Narada ta odbyła się w b. r., a wynik tejże, jak również treść odpowiedzi oddziałów, przedłożone będą najbliższej radzie ogólnej Towarzystwa gospodarczego.

Z uchwał, zapadłych na XXV. radzie ogólnej wykonano następujące: zamianowano p. Henzla delegatem na okręg bobrecki; zatwierdzono przeobrażenie się oddziału kolomyjskiego w powiatki; nowo mianowanym członkiem honorowym ks. O. Floredo-Mansfeld, Szuldrzyńskiemu, Kuratowskiemu i hr. Kwileckiemu przesłano dyplomy.

Wniesiono do c. k. ministerstwa rolnictwa petycję o udzielenie subwencji na przeprowadzenie próbnych doświadczeń nad użyciem kaimitu, na wydanie dziełka o nawozach sztucznych, w szczególności potasowych, wraz z instrukcją do prowadzenia doświadczeń polowych.

Wniesiono do Koła polskiego memoriał o spowodowaniu rządu do jak najenergiczniejszej akcji w kierunku zniesienia taryf kolejowych, tak w ruchu wewnętrznym jak w związkowym. Zarazem udano się do p. ministra Zaleskiego o poparcie tej sprawy.

Przedłożono ministerstwu rolnictwa prośbę o zwiększenie subwencji na r. 1890 na obory zarodkowe; zaś do Koła polskiego odniesiono się z prośbą poparcia u rządu sprawy ujednostajnienia cen soli w całym kraju.

Ogólna liczba wszystkich członków Towarzystwa wynosi 1821, a w porównaniu z r. 1889 podniosła się o 91 członków.

Ruch kasowy wynosił w przychodzie 135.053 zł. 96 ct. i tyleż w rozchodzie — razem zatem 270.107 zł. 92 ct.

wski, dyr. Tow. kred. w Lublinie. Zmarły oddawał się z zamiłowaniem matematyce i napisał kilka rozpraw z dziedziny matematyki, a między innymi „Zasady matematyczne muzyki.” — We Lwowie zmarli: Marja z Lindnerów Hendrich, w 36 r. życia; Jan Niel Kalat, mienności i nacelnik urzędu poborowego, w 45 r. życia.

Kalendarz. Piątek (13.): Rozny. — Wschód słońca o godzinie 6. minut 25, zachód o godzinie 5. minut 56.

Kalendarz myśliwski. Wolno polować na ptactwo wodne i błotne w ogólności, drobie, pardwy, słonki, czterywice, guszki.

Promocje. Pp. Karol Łantosz Gołbiewski, rodem z Posadowy, Hilary Łabędź Ortyński z Sambora i Jakób Artz z Łańcuta w Galicji, otrzymali na krak. uniwersytecie stopień doktorów wszech nauk lekarskich.

Z armii. Podkomunik 9. pp. Otton Lawatschek, przeniesiony został do stanu czynnego obrony krajowej, major 9. pp. dragonów, Jan Schön, przeniesiony w stan spoczynku.

Następna herbatka Towarz. św. Salomei, połączona z koncertem spacerowym, odbędzie się w niedzielę d. 15. bm. w salach kasyna miejskiego o godz. 5. po południu. Każdy kupujący bilet wstępu za 30 ct., otrzyma bezpłatnie los, a „wygrane” stanowią będą: 1. 2 fotele na operę (z p. Russel). 2. Talerz artystycznie kolorowany (wartość 10 zł.). 3. Trzymiesięczny abonament na pismo humorystyczne „Smigus”. 4. 3 bilety na następny koncert „Lutni”. 5. Asygnała do bufetu na 6 filiżanek herbaty z dodatkami. 6. Abonament na 10 lekcji grywania w zakładzie kapielowym św. Anny. 7. Prawo do zażądania powtórzenia jednego numeru programu orkiestry. 8. Abonament jednodniowy na włożenie gimnastyczne w Sokole, wreszcie dar p. St. N. „wygranych” po jednym rulonie nut na fortepian i do śpiewu (wartość każdego rulonu przynosi 3 zł.), zatem razem szesnastę wygranych!

Spodziewać się należy, iż w zabawie niedzielnej weźmie udział nader liczna publiczność. Zabawa będzie ożywiona, a herbatka, jak zawsze, wyborna.

Artystki malarki lwowskie wyszły do swych koleżanek w Krakowie, telegraficznie doniesienie, iż solidaryzują się z wszystkimi uchwałami, jakie krakowskie ich koleżki powzięły w sprawie wzięcia udziału na wystawie sztuki w Berlinie. Na wystawie tej — jak to już donieśliśmy — ma być urządzony osobny oddział dla sztuki polskiej.

O wylewach nadchodzą następujące wiadomości: Tarnobrzeg 10. marca. „Wista” przewała nowozbudowany wał na prawym brzegu, pod Dzikowem, na przestrzeni 60 metrów, oraz stare wały powyżej Tarnobrzega i załaza Siedleszany, Nagajów, Machów, Kaimów, Micohecin, Dzików, Zakrów, Sieniec i Wielowieś. Wody oparły się o wał Trześniówki.

W celu zbadania powodów i rozmiarów klęski powodzi w powiecie tarnobrzelskim, tudzież celem zarządzenia środków ochronnych dla wykonanych robót regulacyjnych na Trześniówce, Łęgu i Krzemienicy, wysłał dziś Wydział krajowy do Tarnobrzega swego inżyniera, p. Sobolewskiego.

Prezes rady powiatowej tarnobrzelskiej odniósł się telegraficznie do Wydziału krajowego o zasilek na żywność dla ludności, dotkniętej powodzią.

Wydział krajowy wysłał też do Tarnobrzega 300 zł., celem poratowania najuboższych mieszkańców powiatu, dotkniętych powodzią.

O wylewie Dniestru donoszą: Halicz 10. marca. Tej nocy ruszyły lody Lomnicy i utworzyły zator na Dniestrze z kilometry powyżej mostu. Woda się pierzyna, most w niedzielnym stanie.

Halicz 10. marca. Zator przed mostem halickim zatamował częściowo rzekę Dniestr i spowodował zalanie gruntów gmin Popławnicki i Zawierbie. Most na drodze krajowej zagrożony. Usunięcie zatoru jest możliwe przy użyciu dynamitu.

Uwolnienie. Maciej Szarek, właściciel z Brzozów, osadzony d. 24. lutego br. w areszcie śledczym w Krakowie, został d. 9. na wolność wypuszczony.

Od dyrekcji łowców. Towarzystwa zaliczkowego otrzymujemy następujące pismo: W ur. 69. Dziennika z 10. bm. umieszczona została w artykule, omawiającym sprawozdanie z czynności Towarzystwa zaliczkowego za r. 1890 uwaga, że „o ile energiczna i czynna jest dyrekcja w ściganu w biezących pozycjach, o tyle nierównie o wiele mniej sprężystym jest jej syndyk w przymusowym ściganu zaległości z lat dawnych”. Upraszamy więc o faktyczne sprostowanie, że według powołanego sprawozdania str. 5. liczba spraw procesowych wyniosła z końcem 1889 roku, 95 pozycji z kwotą 27.028 zł., w roku 1890 oddano synykwoty 34 spraw z kwotą 14.193 zł., razem więc 129 spraw z kwotą 41.221 zł.

Z tego zatłowiono w ciągu 1890 r. 61 spraw z kwotą 12.994 zł., pozostało więc na r. 1891 niezatłowionych 68 spraw z kwotą 28.227 zł., z mniejszą

szyla się zatem ilość spraw o 27, a suma zaległości powiększyła się tylko o niezauważalną 1200 zł.

Temperatura. Barometr idzie w górę. Wzrost, była pogodą, dziś stan nieba zmienny, rano była mała mgła.

Na dziś zapowiada stacja spostrzeżeń Szkoły politechnicznej: Wiatr będzie co do kierunku zachodni, co do siły mierny (2-3), średnia temperatura dobiegnie się do - 6° C., niebo będzie przeważnie zachmurzone, względna wilgotność powietrza powiększy się do 70 proc.; opad: deszcz.

Nowy urząd pocztowy wejdzie w życie z dniem 16 marca w Ławrowie (powiat staromiejski) ze zwykłym zakresem czynności, i będzie połączony z urzędem pocztowym w Spasie za pomocą dziennego jednorazowej poczty pieszej.

Okręg doręczony urzędu pocztowego w Ławrowie stanowią będą miejscowości: Gałwinka, Ławrow, Lenina mała, Naneżówka mała, Naneżówka wielka, Płoskie, Potok wielki, Tycha i Wiciowa.

Dyrekcja pocztowa wydała następujące obwieszczenie: W skutek powtarzających się wypadków, że fałszowane przekazy pocztowe, adresowane jako *poste restante*, adresatom wypłacone zostały, pomimo, że urzędy pocztowe oddawcze, przepisane co do legitymacji dokumentów ostrożności zachowały, zarządziło ministerstwo handlu reskryptem z dnia 18. lutego 1891 l. 7185, że w przyszłości przekazy, adresowane do nieznanych osób *poste restante* — lub w hotelach, nie zaraz po nadejściu wypłacone będą, lecz, że pierwszej urzędy nadawcze stosownie zapytane być mają i dopiero po nadejściu odpowiedzi decyzja co do wypłaty nastąpić ma. Na to nowe zarządzenie, które wprowadzi opóźnienie wypłaty spowodować, lecz także nadużywać z fałszowanymi przekazami tak w interesie skarbu, jak i publiczności powstrzymać należy, zwraca się uwagę stron, aby im podać możność, pieniądze, przeznaczone dla adresatów *poste restante*, lub w hotelu mieszkających, nie za pomocą przekazów, lecz w listach pieniężnych bez narażenia się na zwłokę w doręczaniu na pocztę nadawać.

Samobójstwo. Przed kilku dniami otrząsł się w Krakowie szwaczka, Benigna Kołowska, rozczemnem fosforu. Przyjęła samobójstwa była — negda. Gdyz swoję ciężką pracę ledwo zarabiała 7 zł. miesięcznie, z których w marcu wytrącono jej jeszcze 2 zł. za spaloną falbanę od sukni.

Pogrzebem zajęły się koleżanki, które w liczbie przeszło 400, towarzyszyły smutnemu obrzędowi. Na trumnie złożono wieniec od towarzyszek. Gdy ciało składano do grobu, rozległ się głosny płacz, będący wymownym dowodem, że zmarła cieszyła się ogólną sympatją koleżanek.

Wykradzenie. Piotr Malota, mieszczanin z Zakliczyna, poszukiwany onegdaj w Krakowie ewej córki Rozalii, podobno bardzo pięknej blondynki, lat 20 liczącej, która d. 3. bm. uprowadził z domu rodzicielskiego pewien młody izraelita, syn właściciela majatku pod Zakliczmem. Nieszczęśliwy ojciec nie odnalazł córki, udał się z prośbą o pomoc do policji, która też bezwzględnie rozesała za zbiedzami listy gończe.

Pojedynki amerykański. Donoszą z Warszawy: W dniu onegdajszym najbliższa rodzina K. otrzymała prawie jednocześnie list i telegram. Ten ostatni donosił o śmierci samobójstwa Wiktora Komorowskiego, młodzieńca, który liczył 23 lat wieku i podczas ubiegłego karnawału bawił się doskonale w Warszawie. List, przyniesiony w parę godzin później, wyjaśnił to samobójstwo. Młodzieńca, który obchodził, iż korespondencja jego przyjdzie wówczas, kiedy już będzie za późno przeszkodził faktowi. Bez ogródki K. pisze, iż zmuszony jest odebrać sobie życie w skutek amerykańskiego pojedynku. Później się, że sprawa poszła o kobietę, lecz ani jej nazwiska, ani nazwiska swego przeciwnika nie wymienia i w ogóle cały list szczegółów faktycznych nie zawiera. Natomiast są tam użalania się na przedczesny i niedobrowolny zgon, pożegnanie dla braci i siostry.

Wiktor Komorowski zastrzelił się we wsi Izbieli w okolicach Grodna, u swego krewnego, a zarazem kolegi uniwersyteckiego. Nieszczęśliwy młodzieńiec dopiero przed pół rokiem ukończył studia uniwersyteckie w Heidelbergu i odznaczał się wielkimi przysługami serca i umysłu. Najbliższa rodzina o żadnym pojedynku, ani nawet zająciu nie wiedziała.

Wyjazd Komorowskiego z Warszawy nastąpił w dniu 18. lutego do Berlina, gdzie przebywał kilka dni zaledwie, a z powrotem, zabawiwszy tylko parę godzin w Warszawie, wprost wyjechał do Izbieli.

Thermidor. Z Berlina donoszą pod d. 12. bm. Wystawione tu wczoraj w teatrze Lessinga nowe dzieło Wiktoryna Sardou, pod tytułem „Thermidor”, zostało entuzjastycznie przyjęte. Po całym akcie wywołano artystów 17 razy. Piętnaście publiczności.

KSIEŻNICZKA CYRKOWA.

POWIEŚĆ Z ŻYCIA PARYSKIEGO.

PRZEZ PAWŁA PERRON.

Część pierwsza.

(Ciąg dalszy.)

Nazajutrz znów przeczytała w jednym z dzienników, że w cyrku Loyala wybuchł skandal kolosalny, że cała publiczność jednym formalnym rykiem przywoływała ją, a gdy się nie pojawiła, podniosła się taka wrzawa piekielna, iż policja wkraczać musiała dla przywrócenia spokoju.

Dziękowała Bogu, że nie było jej tam, w cyrku, lecz to zadowolenie nie trwało długo, nowe bowiem dzienniki i listy anonimowe przyniosły jej nowe wzruszenie, nowe zamartwienie i troski.

Wkrótce znów rozesało się po całym mieście, że ta afera skandaliczna wywołała już mnóstwo skarg sądowych i... parę pojedynków.

Ale najbardziej ze wszystkiego zastraszyło ją, gdy przeczytała, że młody hrabia Hektor de Montraillet wywazał redaktora gazетки *Le Flambeau* i ci nazajutrz bić się mieli na szpady. Długa litanie pojedynków i skarg sądowych zawiązała po nado ten sam artykuł pisma rzeczonoego. Reporterzy pomiędzy sobą i z członkami rodziny Montrailletów, panowie z arystokracji pomiędzy sobą — wszyscy oni godzili na życie swoje, a nie dość na tem, nawet w izbie deputowanych przyszło do starć gwałtownych pomiędzy przedstawicielami stronnictw rozmaitych.

A we wszystkich tych konfliktach płatało się nazwisko „znajdy Leoni” albo „lekkomyślny cyrkowki signory Loli...”

W ten sposób Leonia osiągnęła nagle sławę,

które — być może — zadrżałaby jej jako bohaterka z półświatka, która natomiast w każdej przywołanej kobiecie odrzą budzić musiała... A co najbardziej już dotykało jej boleśnie, to myśl, że dobre jej imię sponiewierane zostało i splamione na zawsze, podczas gdy w rzeczywistości była tak zupełnie niewinna.

Równie dotkliwą przykrość sprawiało biednej sierocie to formalne śledztwo publiczne za jej pochodzeniem i zrozpaczona opadała pewnego razu na sofę, gdy odczytała w jednym z pism taką notatkę:

„Signora Lola, albo *madam de Duval*, a była baronówna de Trossart — jak nas jeden ze starych miłośników i gości cyrkowych upewnia — ma nadzwyczajne podobieństwo do niejkiej *mademoiselle Xeres*”, która przed 20 laty występowała tutaj w taryżu, zarówno pod względem figuromy, figury i wzrostu, jak nadzwyczajnego talentu amazoński. Ta „*madam Xeres*” jak to sobie niektórzy czytelnicy przypominają zapewne — została w pobliżu Amiens, jako ciężko ranna w pewnym hotelu znaleziona i zanim umarła, zdołała jeszcze wypowiedzieć te słowa: „To mój mąż zamordował mnie...”

O tym męzu wrzeczonym później słuch wszelki zaginął i zbrodnia pozostała nieukarana. Reminiscencja ta ciągnie przyjaciół nasz — jest obecnie właśnie na czasie, kiedy oty signora Lola, będąca, o ile przypominam sobie, doskonałym kontrfektem tej *mad. m. Xeres*, stała się przedmiotem uwagi i dyskusji ogólnej. Bardzo też możebnym jest, że jej osoba stoi w jakimś stosunku do osób, które ucieczają w zbrodni wspomnianej, tem więcej, że artystka cyrkowa Xeres na krótko przed jej zamordowaniem, dała życie dziecku płci żeńskiej, a dziecku to zniknęło wtedy bez śladu, wraz z wrzeczonym zabójcą swojej żony...”

Romantyczna ta opowieść, rzucana od niechcenia wśród powodów rozmaitych notatek brukowych, podała dziennikom paryskim nowy materiał do przewadania. Leonie zaś przynębiła ona tak dalece, iż popadła w szaloną gorączkę.

Z prowincji.

Nowy Sącz 11. marca. (Pożar). Dziś, o godzinie 12. w południe, wybuchł ogień w gminie Chelmiec niemiecki i polski. Początek swój miał on w karczmie izraelskiej, a przyczyną była — jak zwykłe — nieożroczność. Zaledwie więc śnieg zeszedł z dachów, wraca napowrót straszna epidemia pożarowa w powiecie nowosądeckim, gdyż przy formalnej burzy suchej i przy nadzwyczaj silnym wicherze w kierunku z południa ku północy, spłonęło około dwadzieścia kilka gospodarstw, a kilkadziesiąt budynków, licząca zabudowania gospodarskie. Pomimo dość znacznej obfitości wody gruntowej i studzien, był ratunek bardzo utrudniony z powodu braku zupełnego narzędzi, po potrzebnych do tego rodzaju wypadkach.

Na wielkie uznanie zasługę o kierownictwo stacji kolejowej w Nowym Sączu, z której to stacji zostały netylko wysłane zupełnie 2 treny, ale nadto osobnym podciągiem zawieziono pod sam Chelmiec, przez szlaki Kłosego Jassa, przeszło około 200 robotników i rzemieślników, którym przy akcji ratunkowej kierowali i kierują pp. urzędnicy. Także straż ochotnicza miejscowa wyruszyła prawie w komplecie na miejsce pożaru, pozostawiając w mieście tylko małe pogotowie.

Tu dodać należy, że gmina powyższa, dotknięta nieszczęśliwie, leży 2 do 4 kilometry odległości od centrum miasta, i leży od początku gminy do końca tejże.

Przy akcji ratunkowej brał czynny udział również i starosta Friedrich, który swoimi radami i wpływem niemają przyczynił się do zlokalizowania ognia.

Godzina 4. Ogień trwa dalej; jest jednak nadzieja, że w obec energicznej akcji ratunkowej, nie będzie szerzył się dalej. Z ludzi nikt nie doznał cięższego obrażenia; była s tu wiele się poparzyło.

KRONIKA.

Nekrologia. Ks. Jędrzej Skorodźński, gr. kat. proboszcz w Suszycy wielkiej, pow. staromiejskiego, zmarł d. 8. bm. w 60 r. życia, a 39 kapłaństwa. — W Lublinie zmarł Władysław Witko-

zbyś mogli być sprawczynią rozkiełzanego skandalu, jaki spał obecnie na mnie i na moją rodzinę... O tyle też więcej czuję się zniewolonym do wyświadczenia Pani przysługi... być może ostatniej, jaka jest możebna dla mnie! Niechajże wystarczą pani ta wskazówka, że oto mój ojciec porozumiał się z notariuszem Messieres i ten ostatni — jak o tem dowiedziałem się przed chwilą, chce uzyskać u władzy bezpieczeństwa rozkaz aresztowania Pani... Niestety, nie ulega wątpliwości, że policja uczyni zażość ządaniu temu, skutkiem czego dziś wieczór, lub najdalej jutro rano, znajdzie się Pani w rękach swego wroga, który niewątpliwie zechce usunąć cię z Paryża... Droga panno Duval... jeśli istotnie zależy Pani na tem, aby usiąć takimi gwałtowi — nie mogę bowiem nazwać inaczej postępowania tego rodzaju — to miej zaufanie do mnie! Powierz się opiece mojej, a uda się mi niezawodnie, jeszcze dzisiejszego wieczora ukryć cię w bezpiecznym miejscu przed gniewem mojej rodziny. Na rogu bulwaru Magenta i pierwszej pobocznej ulicy z lewej strony, idąc od mieszkania Pani, oczekiwaj będzie dziś wieczorem o godz. 7. kareta, której woźnica będzie trzymał w ustach kwiat róży... Nie wyrzekaj się słowa wsiażdż Pani do tej karety, a ona zawiezie cię na miejsce, gdzie żadna pogonić cię nie dosięgnie... Hektor de Montraillet.”

List ten nosił na sobie tak wyraźną cechę szczeroty i zamiarów rzetelnych, iż Leonia, przeczytawszy go uważnie, nie wahała się ani chwili. Było właśnie pół do siódmej — do wskazanego w liście rogu bulwaru potrzeba było iść zwykłym krokiem zaledwie parę minut.

Węc szybko ubrała się z pomocą zdumionej subretki, dała jej paręset franków na opłacenie mieszkania i dozorowania go przez pewien czas, a resztę gotówki włożyła do kieszeni. Wreszcie biorąc revolver do ręki, który zawsze nosiła przy sobie, pojechała się za służącą, obijającą, że wkrótce napisze do niej...

W milczeniu, nie mogąc ochłonić ze zdziwienia i tylko kiwając głową na znak posłu-

szczenia, wysłuchała pokojówka poleceń swej pani, poczem widziała, jak ona otuliwszy się płaszczem futrzanym i zastawiając oblicze gęstym welonem, szybko zbiegła po schodach.

Gdy zwolna poszła za nią, na pierwszym stopniu schodów usłyszała wyraźnie, jak zawiasy bramy wchodowej skrzypnęły i — jak się zdawało — dwóch panów przystąpiło do loży portjera, pytając o mieszkanie panny Duval, „signora Lola” zwanej.

W tym krótkim czasie czasu musiała Leonia zapewne dostać się za brama, na ulicę.

Portjer odpowiedział coś interlokutorom, czego jednak nie zasłyszała subretka, poczem doleciał jej uszu głos ostry i rozkazujący jednego z przybyłych. Mianowicie twierdził on kategorycznie, iż wie dobrze, że ta panna jest w domu... Po chwili kroki obu panów rozległy się na schodach.

— Czy ta mieszkała panna Duval? — zapytał jeden z nich, gdy obaj zbliżyli się do pokojówki, która tymczasem cofnęła się pod drzwi mieszkania pani swej.

— Tak jest... lecz panna Duval właśnie przed chwilą opuściła swoje mieszkanie — brzmiała krótko odpowiedź subretki.

— Moje dziecko... nie sód z nami żadnych ceregielów i otwórz co żywo drzwi mieszkania! — odparł jej na to ten sam z przybyłych — Jesteś komisarz policji Brazin... i masz rozkaz aresztowania panny Duval... Otwierajże raz do licha drzwi, albo...

— Ależ panie komisarzu... zapewniam pana najuroczyściej... moja pani przed chwilą dopiero wydała się z domu! Musiałeś pan chyba... tak ją na schodach!

Nie zważając na parawazie służące, weszli do mieszkania. To składało się z niewielu ubikacji, więc poszukiwania komisarza policji w potrawny dług i naturalnie pozostały bezowocne.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

W tej sytuacji pokojówka traciła głowę i z bezradności nie wiele mogła dopomóc cierpiącej, gdyż o spokojnym pielęgnowaniu Leoni ani mowy nie było. Dzwonek u drzwi wchodowych odzywał się bowiem co chwila. Wreszcie sprytna subretka paryska wpała na doskonały pomysł. Wywieściła na drzwiach mieszkania ćwiartkę papieru, na której wielkimi koszlawami literami stało napisane:

„Panna Duval wyjechała”.

To pomogło na razie. Przynajmniej bowiem na krótki czas reporterzy niestrudzeni zbici zostali z tropu, pomiędzy nimi i Gaston, który również odszedł od drzwi zamkniętych. Przeczytawszy ogłoszenie wspomniane, udał się do portjera, celem zasięgnięcia bliższych szczegółów o odjeździe Leoni. Portjer, niekoniecznie zadowolony z tego, że co kwadrans przychodziło mu informować przybyszów o mieszkaniu panny Duval, odczo dał się wciągnąć do intrygi, przez subretkę wymyślonej i każdemu, kto chciał słuchać, opowiadał teraz szczegółowo o tajemniczym odjeździe „Signory Loli” wśród mglistej, czarnej nocy. Kończył, że ma jeno polecenie przyjmować listy do Signory.

Wieczorem trzeciego dnia po tym nieszczytnym artykule w *Le Flambeau* przyniosła pokojówka nowy stos listów Leoni, która przyszła już nieco do siebie, gdyż przez dobrą ostatnią nie brała ani jednej gazety do ręki. Z razu chciała i listy odczytać nie czytane, lecz pomiędzy nimi wpadł jej w oko jeden duży, z monogramem „H. M.” i koroną hrabiowska.

„H. M.”... więc miałaby być od Montrailleta?

Drżąca ręką rozerwała kopertę i szybko odszukała okiem ostatnie wiersze pisma. Stało tam wyraźnie nazwisko: Hektor Montraillet... Cóż on mógł pisać? Zapewne wyrzuty, przekleństwa, skargi?

Zaczęła czytać.

„Wielce łaskawa Pani! Aby dać Pani dowód szczeroty uczuć moich, zapewniam, że ani przez jedną chwilę nie przypuszczam nigdy,

żebyś mogła być sprawczynią rozkiełzanego skandalu, jaki spał obecnie na mnie i na moją rodzinę... O tyle też więcej czuję się zniewolonym do wyświadczenia Pani przysługi... być może ostatniej, jaka jest możebna dla mnie! Niechajże wystarczą pani ta wskazówka, że oto mój ojciec porozumiał się z notariuszem Messieres i ten ostatni — jak o tem dowiedziałem się przed chwilą, chce uzyskać u władzy bezpieczeństwa rozkaz aresztowania Pani... Niestety, nie ulega wątpliwości, że policja uczyni zażość ządaniu temu, skutkiem czego dziś wieczór, lub najdalej jutro rano, znajdzie się Pani w rękach swego wroga, który niewątpliwie zechce usunąć cię z Paryża... Droga panno Duval... jeśli istotnie zależy Pani na tem, aby usiąć takimi gwałtowi — nie mogę bowiem nazwać inaczej postępowania tego rodzaju — to miej zaufanie do mnie! Powierz się opiece mojej, a uda się mi niezawodnie, jeszcze dzisiejszego wieczora ukryć cię w bezpiecznym miejscu przed gniewem mojej rodziny. Na rogu bulwaru Magenta i pierwszej pobocznej ulicy z lewej strony, idąc od mieszkania Pani, oczekiwaj będzie dziś wieczorem o godz. 7. kareta, której woźnica będzie trzymał w ustach kwiat róży... Nie wyrzekaj się słowa wsiażdż Pani do tej karety, a ona zawiezie cię na miejsce, gdzie żadna pogonić cię nie dosięgnie... Hektor de Montraillet.”

List ten nosił na sobie tak wyraźną cechę szczeroty i zamiarów rzetelnych, iż Leonia, przeczytawszy go uważnie, nie wahała się ani chwili. Było właśnie pół do siódmej — do wskazanego w liście rogu bulwaru potrzeba było iść zwykłym krokiem zaledwie parę minut.

Węc szybko ubrała się z pomocą zdumionej subretki, dała jej paręset franków na opłacenie mieszkania i dozorowania go przez pewien czas, a resztę gotówki włożyła do kieszeni. Wreszcie biorąc revolver do ręki, który zawsze nosiła przy sobie, pojechała się za służącą, obijającą, że wkrótce napisze do niej...

W milczeniu, nie mogąc ochłonić ze zdziwienia i tylko kiwając głową na znak posłu-

szczenia, wysłuchała pokojówka poleceń swej pani, poczem widziała, jak ona otuliwszy się płaszczem futrzanym i zastawiając oblicze gęstym welonem, szybko zbiegła po schodach.

Gdy zwolna poszła za nią, na pierwszym stopniu schodów usłyszała wyraźnie, jak zawiasy bramy wchodowej skrzypnęły i — jak się zdawało — dwóch panów przystąpiło do loży portjera, pytając o mieszkanie panny Duval, „signora Lola” zwanej.

W tym krótkim czasie czasu musiała Leonia zapewne dostać się za brama, na ulicę.

Portjer odpowiedział coś interlokutorom, czego jednak nie zasłyszała subretka, poczem doleciał jej uszu głos ostry i rozkazujący jednego z przybyłych. Mianowicie twierdził on kategorycznie, iż wie dobrze, że ta panna jest w domu... Po chwili kroki obu panów rozległy się na schodach.

— Czy ta mieszkała panna Duval? — zapytał jeden z nich, gdy obaj zbliżyli się do pokojówki, która tymczasem cofnęła się pod drzwi mieszkania pani swej.

— Tak jest... lecz panna Duval właśnie przed chwilą opuściła swoje mieszkanie — brzmiała krótko odpowiedź subretki.

— Moje dziecko... nie sód z nami żadnych ceregielów i otwórz co żywo drzwi mieszkania! — odparł jej na to ten sam z przybyłych — Jesteś komisarz policji Brazin... i masz rozkaz aresztowania panny Duval... Otwierajże raz do licha drzwi, albo...

— Ależ panie komisarzu... zapewniam pana najuroczyściej... moja pani przed chwilą dopiero wydała się z domu! Musiałeś pan chyba... tak ją na schodach!

Nie zważając na parawazie służące, weszli do mieszkania. To składało się z niewielu ubikacji, więc poszukiwania komisarza policji w potrawny dług i naturalnie pozostały bezowocne.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

szczenia, wysłuchała pokojówka poleceń swej pani, poczem widziała, jak ona otuliwszy się płaszczem futrzanym i zastawiając oblicze gęstym welonem, szybko zbiegła po schodach.

Gdy zwolna poszła za nią, na pierwszym stopniu schodów usłyszała wyraźnie, jak zawiasy bramy wchodowej skrzypnęły i — jak się zdawało — dwóch panów przystąpiło do loży portjera, pytając o mieszkanie panny Duval, „signora Lola” zwanej.

W tym krótkim czasie czasu musiała Leonia zapewne dostać się za brama, na ulicę.

Portjer odpowiedział coś interlokutorom, czego jednak nie zasłyszała subretka, poczem doleciał jej uszu głos ostry i rozkazujący jednego z przybyłych. Mianowicie twierdził on kategorycznie, iż wie dobrze, że ta panna jest w domu... Po chwili kroki obu panów rozległy się na schodach.

— Czy ta mieszkała panna Duval? — zapytał jeden z nich, gdy obaj zbliżyli się do pokojówki, która tymczasem cofnęła się pod drzwi mieszkania pani swej.

— Tak jest... lecz panna Duval właśnie przed chwilą opuściła swoje mieszkanie — brzmiała krótko odpowiedź subretki.

— Moje dziecko... nie sód z nami żadnych ceregielów i otwórz co żywo drzwi mieszkania! — odparł jej na to ten sam z przybyłych — Jesteś komisarz policji Brazin... i masz rozkaz aresztowania panny Duval... Otwierajże raz do licha drzwi, albo...

— Ależ panie komisarzu... zapewniam pana najuroczyściej... moja pani przed chwilą dopiero wydała się z domu! Musiałeś pan chyba... tak ją na schodach!

Nie zważając na parawazie służące, weszli do mieszkania. To składało się z niewielu ubikacji, więc poszukiwania komisarza policji w potrawny dług i naturalnie pozostały bezowocne.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

